

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ympäristösopimukset

Koskien Manner-Suomea

Riikka Klemola

Peltotukien haku 2024 – koulutus kunnille,
ELY-keskuksille, neuvojille ja sidosryhmille

12.3.2024

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Uusien sopimusten haku ja asetusmuutokset

Asetukset

15.2.2024 hyväksytty:

- Hakuasetus: Valtioneuvoston asetus ympäristökorvauksen, luonnonhaittakorvauksen, luonnonmukaisen tuotannon korvauksen ja ei-tuotannollisia investointeja koskevan korvauksen hakemisesta vuonna 2024 (80/2024)
 - finlex.fi/fi/laki/kokoelma/2024/sk20240080.pdf
 - finlex.fi/sv/laki/kokoelma/2024/fs20240080.pdf

1.2.2024 hyväksytty:

- Valtioneuvoston asetus ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (63/2024)
 - finlex.fi/fi/laki/kokoelma/2024/sk20240063.pdf
 - finlex.fi/sv/laki/kokoelma/2024/fs20240063.pdf

→ Sovelletaan 2024 alkaen uusiin sopimuksiin ja toimenpiteisiin

Uudet sopimukset

- Uusia maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimuksia, kosteikkojen hoitosopimuksia ja alkuperäiskasvien ylläpitosopimuksia voidaan tehdä 2024.
- Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimukset, kosteikkojen hoitosopimukset haetaan Vipu-palvelussa.
- Alkuperäiskasvien ylläpitosopimukset haetaan lomakkeella 214.
- Sopimusehdot Ruokaviraston verkkosivuilla päivitetään maaliskuun loppuun mennessä:
 - [Maatalousluonnon ja maisemanhoitosopimus](#)
 - [Kosteikkojen hoitosopimus](#)
 - [Alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskeva ympäristösopimus](#)

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Moma ja kosteikkojen hoitosopimukset

Uudet Moma- ja kosteikkojen hoitosopimukset

Uutta sopimusta Vipu-palvelussa voi hakea tila,

- a) jolla ei ole voimassa olevaa vastaavaa sopimusta vuodelta 2023.
- b) joka on perunut vuonna 2023 hakemansa sopimuksen, mutta alat olisi hyväksyttävissä sopimukseen.
- c) jonka vuonna 2023 hakemaan sopimukseen ilmoitetut lohkot on hylätty maastokatselmoinnissa, mutta lohkot on nyt peruskunnostettu sopimuksen vaatimusten mukaisiksi.
- d) joka peruskunnostaa sopimuslohkot 2024 vuoden aikana sopimuksen toimenpiteillä.

Lisäalat voimassa oleviin sopimuksiin

- Jos tilalla on voimassa oleva sopimus, sopimuksen lisäaloiksi voi hakea:
 - a) Lohkoja, joita ei hyväksytty 2023 sopimukseen maastokatselmoinnissa, ja jotka on nyt kunnostettu sopimukseen kelpaaviksi (esim. ruovikkoiset alueet).
 - b) Hallinnassa olevia lohkoja, joita ei muistanut hakea viime vuonna sopimukseen.
 - c) Hallintaan tulleita uusia sopimuksen vaatimukset täyttäviä lohkoja.
- Lisäala on haettavissa peltotukien haun yhteydessä.
 - Hakemisessa ei ole hehtaarirajoitetta.
 - **Lisäalaa ei voi hakea kasvattamalla olemassa olevaa peruslohkoa.**
 - Hakemukseen on liitettävä hoitosuunnitelma ym. pakolliset liitteet.
 - Lisäalana haetut lohkot ovat voimassa alkuperäisen sopimuskauden loppuun asti.

Vuokrasopimus ajoissa kuntoon, jos lisäalat on vuokrattu. Laidunkäyttösopimus ei käy alan hallinnan osoittamiseen.

Tarkennetut kohdat Vna 78/2023 (1/3)

- 35 § Hoitosuunnitelma:
 - Kosteikkojen hoitosuunnitelmaan vaaditaan jatkossa rakennepiirustus
- 41 §
 - Uuden luonnonsuojelulain mukaiset pykälät vähimmäistason vaatimuksissa Moma-sopimuksissa
- 44 §
 - Hoitosuunnitelman mukainen laidunnus tai niitto ja niittojätteen korjuu on tehtävä sopimusvuonna viimeistään 15 päivänä syyskuuta.

Tarkennetut kohdat Vna 78/2023 (2/3)

- 45 §
 - Aitaamistoimenpiteen tarkennus:
 - Vesistön puoleisia lohkon reunoja ei tarvitse aidata. Aidan on oltava kiinteä aita, joka koostuu tolpista ja vähintään kahdesta langasta tai verkosta ja sen on oltava koko sopimuskauden kestävä.
 - Petoaitatoimenpiteen tarkennus:
 - Petoaita on rakennettava siten, että petojen pääsy aidattavalle alueelle estyy. Petoaidan on oltava riistakeskuksen ohjeiden mukainen.
 - Peruskunnostusraivauksen saa toteuttaa seuraavan kalenterivuoden 30 päivään huhtikuuta asti.

Tarkennetut kohdat Vna 78/2023 (3/3)

- 46 §
 - Sopimukseen kuuluvan lohkon, (joka ei ole rehevöitymiselle altis), laiduntaminen on mahdollista 2024 alkaen muun sellaisen niukkaravinteisen nurmilohkon kanssa, joka ei kuulu tilan viljelykiertoon sopimuskauden aikana.
- 48 §
 - Uuden luonnonsuojelulain mukaiset pykälät vähimmäistason vaatimuksissa kosteikkojen hoitosopimuksissa.
- 49 §
 - Muutoksia direktiiviviittauksiin.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Vipu-palvelu sopimuksissa

Lisäalojen hakeminen Vipu-palvelussa **Luonnos**

Lohkotiedot Hakijan tiedot Haettavat tuet Luomu ja sopimukset Lohkotietojen yhteenveto Maatilan tiedot Vipuneuvoja Yhteenveto ja lähetykset

Luonnollisen tuotannon sitoumus Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus Kosteikkojen hoitosopimus

▼ Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus 2023

Yhteenveto

Muokkaa

Sopimuslohkot

Tunnus	Nimi	Pinta-ala (ha)	Maankäyttölaji	Lohkon hallinta	
0910036418	Viksten	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
0910036418	Lastvik	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
0910036418	Tryvik	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
0910036418	Henttinen	1,20	Metsämaa	Omistuksessa	

[Hae sopimukselle lisäaloja](#)

Näytä liitteet

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus

Sopimukselle haettavat peruslohkot

Tunnus	Nimi	Pinta-ala	Lohkon tyyppi	Maankäyttölaji	Lohkon hallinta	Toiminnot
☐	0910036418	Lisä_ala_1	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
☐	0910036418	Lisä_ala_2	1,21	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
☐	0910036418	Lisä_ala_3	1,22	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
☐	0910036418	Lisä_ala_4	1,23	Metsämaa	Omistuksessa	

[+ Lisää liite](#)

Peruuta Tallenna

Lisäalojen hakeminen Vipu-palvelussa **Luonnos**

- Lisäaloista liitetään hoitosuunnitelma mukaan, jos lohko ei ole vuonna 2023 palautetussa hoitosuunnitelmassa.
- Lisäaloihin tehdään maastokatselmointi 2 vuoden kuluessa.

Täyttöohjeet Tulosta yhteenveto

[← Takaisin](#) **Maatalouden ja maiseman hoitosopimus**

Lohkotiedot Hakijan tiedot Haettavat tuet Luomu ja sopimukset Lohkotietojen yhteenveto Maatilan tiedot Vipuneuvoja Yhteenveto ja lähetykset

Luonnonmukaisen tuotannon sitoumus **Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus** Kosteikkojen hoitosopimus

▼ Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus 2023

⚠ Läheta kaikki liitteet hakuaihana.

Yhteenveto [Muokkaa](#)

Sopimuslohkot

Tunnus	Nimi	Pinta-ala (ha)	Maankäyttölaji	Lohkon hallinta	Ensimmäinen vuosi
▶ 0910036418	Viksten	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	2023
▶ 0910036418	Lastvik	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	2023
▶ 0910036418	Tryvik	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	2023
▶ 0910036418	Henttinen	1,20	Metsämaa	Omistuksessa	2023
▶ 0910036418	Lisä_ala_1	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	2024

[Hae sopimukseen lisäaloja](#)
[Näytä liitteet](#)

Aitaus- ja petoaitaustoimenpiteen ilmoittaminen Vipu-palvelussa (1/2)

[Palaa hakemuksen/ilmoituksen valintaan](#) **Hae/ilmoita - Peltotukien haku**

[Täyttöohjeet](#) [Tulosta yhteenveto](#)

Lohkotiedot Hakijan tiedot Haettavat tuet Lohkotietojen yhteenveto Maatil

Peruslohkolista

52	Poik	0,36
53	Kc	0,49

A 1,73 ha

Kasvi *
Ympäristösopimusala, puustoinen tai muu ala

Luomun vaihe *
1. vuoden siirtymävaiheessa

Ympäristökorvauksen toimenpiteet

- Aitaus-toimenpide
- Kunnostusraivaus-toimenpide
- Petoaitaus-toimenpide

Ilmoita ko. kasvulohkolle tarvittavan aidan pituus metreinä.

Aidan pituus *
 m

Pakollinen kenttä: *

Peruuta **Tallenna**

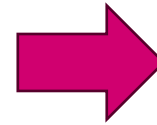

Aitaus- ja petoaitaustoimenpiteen ilmoittaminen Vipu-palvelussa (2/2)

Uutta! aitaus- ja petoaitaustoimenpiteen ilmoittamisen yhteydessä ilmoitetaan aidan metrimäärä. Sen voi ilmoittaa kahdella tapaa:

1. Kokonaismetrimäärä jollekin lohkoista, jotka aidataan.
2. Erikseen jokaiselle aidattavalla lohkolle osuva metrimäärä aidasta

Metrit voi mitata Vipun *Mittaa etäisyys* -karttatyökalun avulla (oikean alareunan työkalut)

Kunnostusraivaustoimenpiteen ilmoittaminen Vipu-palvelussa

Kasvulohkot

A 1,73 ha

Kasvi

Ympäristösopimusala, puustoinen tai muu ala

Luomun vaihe

1. vuoden siirtymävaiheessa

Ympäristökorvauksen toimenpiteet

Aitaus-toimenpide

Aidan pituus

252 m

Lisätiedot

-

Lisää uusi kasvulohko

Piirrä kunnostusraivaus-
toimenpiteestä oma
kasvulohko, lisää kasvi
tiedot ja tallenna.

Lisää kasvitiedot

Lisää kasvulohkoille kasvitiedot.

✓ **Kaikilla lohkoilla on kasvitiedot**

← **Kasvulohko B 0,28 ha** →

Kasvi *

Ympäristösopimusala, puustoinen tai n ▼

Luomun vaihe *

Ei ole luomutuotannossa ▼

Ympäristösopimusalan toimenpiteet

- Kunnostusraivaus -toimenpide
- Aitaamis -toimenpide
- Petoaita -toimenpide

Lisätiedot

Sopimuslohkojen kasvit pitää ilmoittaa oikein

Moma-sopimuslohko:

- Lohkolla on puita **alle 50 puuta/ha** ja lohko täyttää muuten pysyvän nurmen vaatimukset.
- Maankäyttölaji on luonnonlaidun ja -niitty.
- Lohkon kasviksi ilmoitetaan:
 - Ympäristösopimusala pysyvä nurmi.

Moma-sopimuslohko:

- Lohkolla on puita **yli 50 puuta/ha**, eikä lohko täytä pysyvän nurmen vaatimuksia.
- Maankäyttölaji on metsämaa tai muu alue.
- Lohkon kasviksi ilmoitetaan:
 - Ympäristösopimusala puustoinen tai muu ala.

Sopimuslohkojen kasvit ja muutosvaihe

Kosteikkojen hoitosopimus

- Lohko on haettu tai haetaan kosteikon hoitosopimukseen.
- Maankäyttölaji on muu alue.
- Lohkon kasviksi ilmoitetaan:
 - **Ympäristösopimusala kosteikko**

Muutosvaiheessa (viimeistään 2.10.) tuenhakija voi:

- muuttaa kasvia Vipussa (perua tuen)
- perua toimenpiteen, poistamalla toimenpiteen rastin lohkotiedoista
- lisätä toimenpiteen, lisäämällä toimenpiteen rastin lohkotietoihin
- poistaa tai lisätä lohkon sopimuksesta ilmoittamalla ELY-keskukseen
- muuttaa kasvulohkon rajoja (kunnostusraivaus)

Kasvien ilmoittaminen, jos sopimuslohko on maastokatselmoitu

- Vipu-palvelun esitäytössä lohkolle täytetään automaattisesti maastokatselmoinnissa todettu kasvi.
- Kasvikohta jää tyhjäksi, jos maankäyttölaji on väärin lohkolla, eikä maastokatselmoinnissa todettua kasvia voi esitäytössä tuoda.
- Maankäyttölaji pitää käydä muuttamassa maastokatselmoinnissa todetun kasvin mukaiseksi.
- Kaikille maastokatselmoiduille lohkoille tehdään ristiintarkastusajo vuonna 2023 todetun kasvin ja ilmoitetun kasvin osalta.

Pysyvä nurmi? → katselmoinnissa todettu kasviksi ympäristösopimusala puustoinen tai muu ala

- Lohkon voi ilmoittaa pysyvän nurmen kasvilla ainoastaan silloin, kun se varmasti täyttää pysyvän nurmen vaatimukset.
- Jos lohko on maastokatselmoinnissa todettu kasvina *Ympäristösopimusala puustoinen* tai *Muu alue*, mutta lohko kunnostuksen ja muutaman vuoden hoidon jälkeen täyttää pysyvän nurmen vaatimukset.
 - Kasvin voi muuttaa, mutta lohkosta on lähetettävä valokuva ELY-keskukseen.
- Pysyvän nurmen vaatimukset maankäyttölajiltaan luonnonlaidun ja-niittyä olevalla lohkolla: [Maatalousmaa, perus- ja kasvulohkot](#).

Perinnebiotooppi karttataso

- **Sinisellä** merkillä näkyy valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaaksi inventoidut lohkot.
- **Mustalla** merkillä alueet, jotka on inventoitu, mutta eivät täytä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaan perinnebiotoopin kriteerejä vaan ovat tavallisia perinnebiotooppeja.
- **Harmaalla** merkillä näkyviin lohkoihin tarvitaan ELY:n Y-vastuualueen lausunto.
- Tasojen selitykset eivät näy Vipussa.

Lohkon tiedot Haetut lohkot **Karttatasot**

Karttatasot

- Peruslohko
- Peruslohko päällekkäisyys
- Maatila
- Vapaakorjaus
- Aputaso

Taustakartat

- perinnebiotooppi i ⊗
- Ympäristösopimus, (ylempi)
- Ympäristösopimus, (alempi)
- Ympäristösopimus, (lausunto)
- uusimmat_kuvat i ⊗
- Maastokartta ⊗

Piilota sivupalkki

Vipu-palvelun karttatasot

- Vipu-palvelun karttatasoilla ei ole selityksiä, jos karttaan liittyy monta erilaista tasoa.

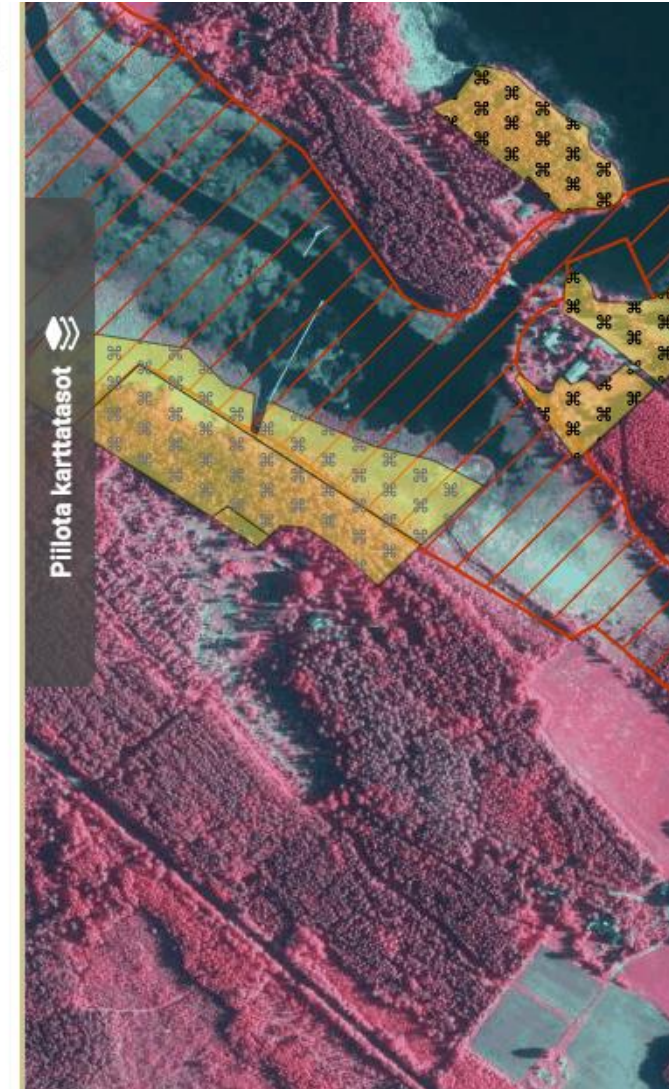
Lisää kartalle oma aineisto

Karttatasot

- Edellisen vuoden peruslohkot
- Edellisen vuoden kasvulohkot
- Kiinteistörajat
- Kiinteistötunnukset
- Vipu-vesistöt
- Pohjavedet
- Perinnebiotooppi
- Natura 2000
- Kaltevuus
- Merialueet
- Suojavyöhyke

Taustakartat

- Ilmakuva
- Maastokartta

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Muutokset voimassa oleviin Moma ja kosteikkojen hoitosopimukseen

Välivuodesta ilmoittaminen

- Laidunnuksessa voidaan pitää sopimuskauden aikana vuoden tauko loispaineen pienentämiseksi tai uhanalaisen lajin säilymisen edistämiseksi.
 - ➔ Ilmoitetaan kirjallisesti ELY-keskukseen ja Vipussa ilmoitetaan ko. lohko kasvulla ”tuen peruminen”.

Lohkon poistaminen sopimuksesta

- Lohkon voi poistaa sopimuksesta, jos ei voi jatkaa sopimukseen hyväksytyillä lohkoilla hoitosuunnitelman mukaista hoitoa.
 - ➔ Asiasta pitää ilmoittaa ELY-keskukseen vapaamuotoisella hakemuksella peltotukien haun aikana.
- Lohkon poistamisesta ei aiheudu takaisinperintää.

Lohkon hallinnan siirto

- Sopimuksesta voi poistaa lohkon, jos lohko poistuu tuenhakijan hallinnasta sopimuskauden aikana esimerkiksi yllättävän vuokrasopimuksen irtisanomisen takia.
- Asiasta pitää ELY-keskukseen 15 työpäivän kuluessa.
 - ➔ ELY-keskus poistaa lohkon sopimuksesta ilman takaisinperintää.

Muutokset eläinten määrässä

- Jos sopimusalueelle hyväksyttävä eläinmäärä vähenee tai eläinlaji vaihtuu sopimusaikana, pitää hoitosuunnitelmaa tarkentaa siten, että saavuttaa tavoitteet.
- Hoitosuunnitelmaan tehtävistä tarkennuksista ilmoitetaan ELY-keskukseen peltotukien hakuaikana.

Muutos arvoluokkaan

- Jos sopimusalueen hoito on tuottanut tulosta ja ELY-keskuksen Y-vastuualueelta on käyty inventoimassa alue ylempään arvoluokkaan, voi sopimuslohkolle hakea arvoluokan muutosta.
- Arvoluokan korotusta haetaan vapaamuotoisesti ELY-keskuksesta peltotukien haun aikana. Korvaus lohkosta maksetaan ylemmän arvoluokan mukaisesti seuraavasta sopimusvuodesta alkaen.

Sopimuksesta voi luopua vain poikkeustapauksissa (koskee kaikkia ympäristösopimuksia)

- Ympäristösopimuksesta voi luopua ainoastaan ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olosuhteen takia.
 - Esim. jos hoitosuunnitelmaan kirjattu laiduntaminen ei ole mahdollista luonnonolosuhteiden, ylivoimaisen esteen tai sopimusalueen luontoarvoille aiheutuvan haitan vuoksi.
- Ilmoitus sopimuksesta luopumisesta on tehtävä kirjallisesti ELY-keskukseen 15 työpäivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on mahdollista tehdä. Esitä samalla kirjalliset todisteet.
- Jos luopuu sopimuksesta ennen sopimuskauden päättymistä, uusi vastaava sopimus voidaan jättää tekemättä, kunnes luopumisesta on kulunut kaksi vuotta.

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kiitos